

Zitting 2003-2004

24 september 2003

BEKNOPT VERSLAG

MIDDAGVERGADERING

INHOUDSOPGAVE

Verklaring van de Vlaamse regering

- Algemeen maatschappelijke situatie en krachtlijnen van de begroting 2004
  - Bespreking (*Voortzetting*)
(Sprekers : de heren Jos Stassen, Carl Decaluwe, Herman Lauwers, Chris Vandenbroeke, Miel Verrijken, Eric Van Rompuy, Filip Dewinter, Bruno Tobback, Francis Vermeiren en Steve Stevaert, minister Dirk Van Mechelen, minister Marino Keulen en minister-president Bart Somers) **3**
  - Hoofdelijke stemming **9**

Met redenen omklede moties

- Neutrale ontmoetingsruimtes
  - Hoofdelijke stemmingen
(Spreker : mevrouw Trees Merckx-Van Goey) **10**

– Verdediging Vlaamse eisen, Vlaams buitenlands beleid en kennis Nederlands in ambassades	
– Hoofdelijke stemmingen	10
– Demografische evolutie	
– Hoofdelijke stemmingen	11
– Toepassing en uitvoering van het legionella-besluit	
– Hoofdelijke stemming (Spreker : de heer Jan Van Duppen)	11
– Koninklijk domein Opgrimbie	
– Hoofdelijke stemming	12
Regeling van de werkzaamheden	12
Aanwezig	12
Afwezig met kennisgeving	12
Afwezig zonder kennisgeving	12

MIDDAGVERGADERING VAN WOENSDAG 24 SEPTEMBER 2003

Voorzitterschap van de heer Norbert De Batselier, voorzitter

– *De vergadering wordt geopend om 14.20 uur.*

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING

Algemeen maatschappelijke situatie en krachtlijnen van de begroting 2004

Bespreking (*Voortzetting*)

De voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van de bespreking van de verklaring van de Vlaamse regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2003.

De heer Jos Stassen : De begroting voor 2004 is een moeilijke begroting. Enerzijds is er de economische recessie die leidt tot hogere werkloosheid en dus ook tot hogere uitgaven. Anderzijds zijn er een aantal eerdere beslissingen van de Vlaamse regering met een blijvende budgettaire weerslag. Daarom moet in deze begroting geschoven en geschrapt worden. In deze toespraak wil ik ingaan op een aantal belangrijke realisaties in de begroting 2004, het verschil aangeven tussen paars-groen en paars en een aantal uitdagingen voor volgend jaar aanstippen.

Ondanks de begrotingsproblemen zal er een aantal positieve maatregelen worden genomen inzake milieu en welzijn. De inspanningen om de natuur te beschermen, onder meer via aankoop, zullen voortgezet worden. Vorige week werd de eerste fase van het VEN goedgekeurd, met inbegrip van de kaarten. De inspanningen voor de bodemsanering gaan voort in 2004. Een deel van de duizend hectare vervuilde bedrijventerreinen zal opnieuw ter beschikking worden gesteld van de industrie. De regering wil haar inspanningen inzake milieu-innovatie verder opdrijven. De budgetten voor wetenschappelijk onderzoek inzake milieutechnologie worden verder opgetrokken. Voor werken aan de rioleringen heeft de minister van Leefmilieu bovenop het budget van 65 miljoen euro dat vastligt in de begroting, een extra bedrag van 50 miljoen euro. Zo draagt de minister bij tot een inhaalbeweging inzake rioleringen, die zal leiden tot een verbetering van de waterkwaliteit en een vermindering van het overstromingsgevaar. Dit moet ook goed nieuws zijn voor de bouwsector. Het grootste deel van de lastenverlaging voor de bedrijven komt er dank zij de minister van Leefmilieu. Dank zij het decreet op de integrale milieuvoorwaarden wordt het papierwerk voor heel wat ondernemingen verminderd, ook in de landbouwsector. De inspanningen voor het verbeteren van de basismobiliteit betekenen een ondersteuning voor het plattelandsbeleid. Ook het wegwerken van zwarte punten en de aanleg van fietspaden kan aan dit lijstje toegevoegd worden.

Ook inzake welzijn en zorg werden belangrijke initiatieven genomen. De minister van Welzijn en Gezondheid komt alle CAO- en anciënniteitsafspraken na, wat neerkomt op een extra inspanning van enkele miljarden Belgische frank. Voor het sociaal statuut van de onthaalouders is er een bijkomend budget van bijna 200 miljoen Belgische frank. De federale regering heeft de subsidies voor de neutrale ontmoetingsruimten afgeschaft, maar de Vlaamse regering trekt hiervoor een extra krediet uit van 60 miljoen Belgische frank. Voor de thuiszorg is er een stijging van meer dan 160 miljoen Belgische frank. Ook in 2004 wordt 22 miljoen euro uitgetrokken voor het wegwerken van de wachtlijsten in de gehandicaptensector. In maart 2003 stelde toenmalig minister Vogels het meerjarenplan voor de afbouw van de wachtlijsten voor dat voorzag in een jaarlijkse extra inspanning van 22 miljoen euro tot en met 2007. Aan het einde van deze regeerperiode zal meer dan vier miljard Belgische frank zijn uitgetrokken om mensen met een handicap een volwaardige plaats te geven. Ik hoop dat de volgende Vlaamse regering deze inspanningen voortzet in 2005, 2006 en 2007.

Nu wil ik ingaan op het verschil tussen paars en paars-groen. De minister-president heeft gezegd dat het halen van de Kyoto-normen geen bedreiging is maar een uitdaging, een hefboom om ecologie en economie te verzoenen. Hij wil dit aanpakken met meer wetenschappelijk onderzoek inzake milieutechnologie. De federale minister van Economie daarentegen wil zich beperken tot de aankoop van schone lucht in Rusland. Meer nog, paars misbruikt Kyoto en de milieuproblematiek om de accijnzen op brandstof te verhogen, zonder dat deze

extra belastingen ten goede komen aan het milieu. De Vlaamse regering investeert sterk in openbaar vervoer. De begroting van De Lijn stijgt opnieuw fors. De federale regering daarentegen komt terug op het investeringsplan van de NMBS dat door de regering-Verhofstadt I werd goedgekeurd. Alleen dank zij de verbintenis van de Vlaamse regering kan de Liefkenshoektunnel vroeger worden gerealiseerd. De tweede spoortoegang tot de haven wordt op de lange baan geschoven.

De Vlaamse regering heeft de laatste tijd ook goed kunnen weerstaan aan de rage om elke dag een nieuw een grensverleggend te lanceren dat snel weer vergeten wordt. De federale ministers verblijden ons elke dag met een tweede nationale luchthaven, de veralgemeende invoering van de 30-kilometerzone, het afschaffen van de priorzegel en dergelijke meer. De Vlaamse ministers beperkten zich tot het voorstel om elke werkloze een opleiding te garanderen binnen de eerste drie maanden van zijn werkloosheid. Of de oproep om in 2016 Olympische Spelen te organiseren ook onder deze bescheidenheid valt, laat ik aan uw oordeel over. Het verschil is wel dat de federale ministers verklaringen afleggen waarvan men later in het beleid niets meer terugvindt. De voorstellen van de Vlaamse ministers komen tenminste nog terug in de Septemberverklaring.

De heer Carl Decaluwe : De toespraak van de heer Stassen verwondert me. Hij treedt tegelijk op als lid van de meerderheid en als oppositielid. In de tussenkomst van vorig jaar sloeg Agalev een heel andere toon aan. Intussen is er op federaal niveau natuurlijk heel wat veranderd.

De heer Stassen zegt dat paars-groen doet wat het beloofd heeft. Inzake openbaar vervoer en openbare werken stel ik vast dat er geen sprake meer is van de plannen van voormalig minister-president Dewael, namelijk werken aan één grote missing link per provincie. Het Deurganckdok zal verder afgewerkt worden en het Masterplan Antwerpen zou op kruissnelheid zitten. Dan kan men veronderstellen dat men volop bezig is met de uitvoering van de werken, maar dat is niet het geval.

De inspraak van de NMBS is een klucht. De budgetten voor de cofinanciering van de Liefkenshoektunnel zijn er nog niet, maar de tweede spoorontsluiting van de Antwerpse haven is op de lange baan geschoven. Inzake fietspaden en zwarte punten citeert men dezelfde bedragen als vorig jaar en het jaar daarvoor, maar de realisaties blijven uit. Het investeringsprogramma voor 2003 is nog niet ondertekend door de minister van Openbare Werken. Er werd voor een bedrag van 800 miljoen Belgische frank bespaard door de niet-uitvoering van projecten in de provincie Antwerpen.

Hetzelfde geldt voor de sociale huisvesting. Men stelt dat men 15.000 woningen gaat realiseren. Totnogtoe heeft men beslist om er 8.485 te bouwen. Het is onmogelijk dat die kunnen worden verhuurd tegen het einde van deze regeerperiode.

Waar blijft het mobiliteitsplan Vlaanderen ? Waarom maakt men geen gebruik van de mogelijkheid van mobiliteitsfiscaliteit ? Het geld ligt voor het rapen, maar men doet er niets mee. Men zegt veel, maar in de praktijk gebeurt er weinig. (*Applaus bij CD&V*)

Minister Dirk Van Mechelen : De Vlaamse regering is er terecht fier op dat ze 100 miljoen extra gaat investeren in het wegwerken van de zwarte punten. Verder zijn de werken in en rond de provincie Antwerpen volop bezig. Er worden enorme inspanningen geleverd. Het Masterplan wordt uitgevoerd. Voor de NMBS-infrastructuur is er een akkoord gesloten met het Antwerpse havenbedrijf, de Antwerpse havengemeenschap en de stad Antwerpen over de nieuwe prioriteiten. Het is essentieel dat, als de containercapaciteit zal verdubbelen op Linkeroever, men in 2009 zal beschikken over een nieuwe spoorwegtunnel onder de Schelde. Verder zullen de varianten van de tweede spoorontsluiting worden onderzocht. Door het bouwen van de spoorwegtunnel hebben we een nieuwe verbinding naar Gent en Frankrijk, en met de realisatie van goederenspoorweg 11 zullen we een nieuwe verbinding naar Vlissingen en Nederland zodat de verdiensten van de tweede spoorontsluiting moeten worden onderzocht op haar doelmatigheid. We kunnen niet beginnen met een dergelijke belangrijke investering vooraleer de noodzakelijkheid van de ontsluiting bewezen is.

Minister Marino Keulen : Momenteel zijn 8588 sociale woningen in uitvoering. Momenteel zitten 5.237 woningen in een vergunningsfase en zijn in de begroting opgenomen. Het voorlopig totaal bedraagt 13.825 woningen. We zullen dus het aantal van 15.000 woningen halen. Het geld daarvoor is beschikbaar. Het

investeringsprogramma bedraagt meer dan 14 miljard frank. Als men dat niveau vroeger had behaald, dan zouden de wachtlijsten niet zo lang zijn.

De heer Carl Decaluwe : In het regeerakkoord staat dat men 15.000 bijkomende sociale woningen worden gerealiseerd tegen het einde van deze regeerperiode. Totnogtoe zijn 8584 woningen in aanbesteding. Men kan de doelstelling niet halen. Bovendien hebt u het PPS-project van uw voorganger afgeblazen en gaat u in oktober een nieuwe vorm van PPS lanceren.

Men dient te stoppen met het goochelen met cijfers. Het aantal wachtenden op een sociale woning is met ongeveer 5 procent gestegen. Het aantal huurachterstallen is de laatste jaren verdubbeld. De Vlaamse regering moet met extra middelen over de brug komen om de sociale bouwmaatschappijen leefbaar te houden en om het sociale huren mogelijk te houden.

De heer Jos Stassen : De Vlaamse regering heeft de eerste fase van het VEN goedgekeurd. Ik wil de minister van Ruimtelijke Ordening vragen om werk te maken van de afbakening van het buitengebied. Zo kan het aantal hectaren landbouw- en natuurgebied een ruimtelijke bestemming krijgen in de groengele ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUPs). Dat creëert meer zekerheid voor natuur en ook een grotere bedrijfszekerheid voor de Vlaamse landbouwers.

Minister Dirk Van Mechelen : Twaalf van de dertien stedelijke afbakeningsprocessen zitten op snelheid. Honderdentwee RUPs zijn in voorbereiding. Dat is de maximale capaciteit.

De heer Jos Stassen : De Vlaamse regering heeft een belangrijke enveloppe vastgelegd voor het extra ondersteunen van het werkgelegenheidsbeleid. We vragen dat een evenredig deel van dat bedrag wordt ingeschreven voor extra werkgelegenheid in de zorgsectoren. Door gerichte maatregelen kan de minister werkplaatsen creëren in de Vlaamse welzijns- en zorgsectoren. De federale regering zou dat kunnen ondersteunen door een nieuwe sociale Maribel.

Een recente studie van het Federaal Planbureau toont aan dat de lastenverlaging een zeer dure vorm van jobcreatie is. Elke nieuwe job kost ongeveer 70.000 euro. Ik vraag de Vlaamse regering dan ook om op de federale werkgelegenheidsconferentie het belang van investeringen in de zorgsector te benadrukken.

De minister-president besteedt in de Septemberverklaring veel aandacht aan een duurzaam beleid. Dat staat in schril contrast met het federale niveau. We vragen dat de Vlaamse regering de milieubeweging op een gepaste manier betreft bij haar economische en werkgelegenheidsbeleid.

Het is niet omdat wij de federalisering van de wapenexport betreuren, dat wij niet bereid zouden zijn mee te werken aan een decretale regeling. Wij vragen een verfijning van de federale wapenwet door transparante controle en degelijke handhaving. We hebben al een voorstel van decreet ingediend. We vragen minister Ceysens ook mee details op te nemen in het halfjaarlijkse rapport over de wapenexport.

Voor minister-president Somers wordt 2016 een belangrijk jaar. Maar een jaar eerder wil de VN haar millenniumdoelstelling realiseren door het aantal mensen dat van 1 dollar per dag moet leven te halveren, te voorzien in basisgezondheidszorg, drinkbaar water aan te bieden en kindersterfte tegen te gaan. Deze uitdagingen toevoegen aan de politieke, zou mooi zijn. (*Applaus bij de VLD, sp.a, AGALEV en VU&ID*)

De heer Herman Lauwers : We mogen de mensen geen rad voor de ogen draaien : het gaat slecht met onze economie en daardoor ook met onze overheidsfinanciën. Minister-president Somers heeft in zijn Septemberverklaring inderdaad gewezen op de recessie en op de moeilijke begrotingsopmaak, maar onmiddellijk daarna wees hij op de Vlaamse troeven. Sta me toe toch enige kanttekeningen te maken bij deze proeven.

De talenkennis van onze jongeren gaat erop achteruit. Net nu het geografische centrum van de Europese Unie naar het oosten verschuift, schaffen wij het vak Duits zo goed als af.

Ons integratiebeleid is niet sterk genoeg. Vele allochtone jongeren halen geen diploma, vinden geen werk en

geven zich over aan integrisme. Ze voelen zich niet gewaardeerd en net deze frustratie is de voedingsbodem voor de AEL. Ik begrijp de verontwaardiging van minister-president Somers over wat gezegd werd over vrouwen en holebi's, maar dergelijke uitspraken zijn eigenlijk het product van onze aarzeling om een echt integratiebeleid te voeren.

Voor een echt integratiebeleid zal geld nodig zijn, maar we moeten goed beseffen dat een groot deel van die mensen de actieve bevolking zal vormen die de seniorie zal betalen. Het verbaast me overigens dat minister-president Somers niets heeft gezegd over Europa.

Als we onze troeven niet combineren met een degelijk integratiebeleid, creëren we een tijdbom die we zeker voor 2016 moeten ontmijnen. En daarvoor zal meer nodig zijn dan een inburgeringstraject voor volwassenen en jongeren.

Het is goed dat deze regering de komende 9 maanden de nadruk zal leggen op socio-economische doelstellingen. Toch mogen we niet alleen maar aandacht hebben voor werkgelegenheid. Naast levenslang leren is er ook levensbreed leren. Cultuur is er niet alleen om investeringen aan te trekken. Er zijn ethische grenzen aan onze socio-economische belangen.

We zijn blij met de aandacht van minister-president Somers voor ontwikkelingssamenwerking en wapenuitvoer. Deze bevoegdheden stonden niet bovenaan onze lijst van te regionaliseren bevoegdheden, maar als regionalist wijzen we ze evenmin af. Spirit heeft daarover voorstellen van decreet ingediend, en vraagt voorts de oprichting van een Vlaams vredesinstituut. Vroeger waren we verontwaardigd over de wapenleveringen van FN. Nu zullen we moeten bewijzen dat we ook kritisch kunnen staan tegenover hoogtechnologische bedrijven in Vlaanderen. Ons voorstel gaat verder dan de federale wapenwet. Een pacifist is geen naïeveling, maar toch zullen socio-economische belangen soms moeten wijken voor ethische.

Op de vraag of een regio er een ambitieus project als de organisatie van de Olympische Spelen op na kan houden, antwoord ik positief. De voorwaarde is wel dat we tegen 2010 het Pact van Vilvoorde realiseren, afval verwerken zonder verbranden, al het afvalwater zuiveren, de CO₂-uitstoot terugdringen en de bodemvervuiling aanpakken. De organisatie van de Olympische Spelen kan dan vervolgens een belangrijke motor zijn voor de verdere uitbouw van ons transportnetwerk. Spirit zal zijn steun verlenen aan deze regeringsverklaring.

De heer Chris Vandenbroeke : Ik feliciteer de minister-president met zijn eerlijkheid, die een echte verademing is na de voorbije jaren. Steeds werden we hier bedrogen en belogen. Hij erkent expliciet en tot driemaal toe dat we worden geconfronteerd met structurele economische problemen. Wat wij al langer aanvoelden in de praktijk en wat vroeger steeds werd weggelachen met de uitspraak dat het slechts om een klein dipje ging, wordt eindelijk erkend.

Bezinning dringt zich op. Ook federaal minister Vandenbroucke maakt zich sterk dat we een langetermijnvisie nodig hebben. We mogen ons niet laten leiden door het feit dat er over 260 dagen weer verkiezingen zijn. Met welke problemen zullen we immers in 2010 worden geconfronteerd ? Ten eerste is er de betaalbaarheid van de sociale zekerheid. Het is een pluspunt van deze regering dat zij al eerder de nood van een zorgverzekering heeft ingezien. Sociale zekerheid blijft echter vooral een federale bevoegdheid. Daarnaast zal het probleem van de vergrijzing vanaf 2010 zeer acuut worden. Vanaf 2004 zal het met de conjunctuur wel weer iets beter gaan, maar om dit probleem aan te pakken zijn conjunctuuroverstijgende maatregelen nodig.

Het boek 'De Atlantische beschaving' van Charles Verlinden bevat een zeer adequate structuuranalyse, waaruit blijkt dat onze beschaving verzadigd is. Het gaat dus inderdaad niet om een economisch dipje, maar om een structureel probleem. Andere landen en werelddelen, zoals Zuidoost-Azië en de uitbreiding van de Europese Unie, vormen nu de grote uitdaging.

De heer Miel Verrijken : De grootste politieke figuur van de tweede helft van de twintigste eeuw is Margaret Thatcher. Zij zag dat de toekomst lag in een volledige alliantie tussen Europa en de Verenigde Staten, waar onze neven en broeders eenzelfde beschaving vormgeven die ons op het vlak van broederlijkheid en productiviteit echter ver overtreft. Het enige heil voor onze beschaving is Europees blijven, samen met Oost-Europeanen en Noord-Amerikanen. De Far-West van onze eeuw is Siberië, een gebied dat uit een marxistische hel komt, maar vele natuurlijke rijkdommen herbergt. Het noorden van de aarde zal zo haar

leidende rol kunnen behouden.

De heer Lauwers vroeg daarnet nog om extra middelen voor ontwikkelingssamenwerking, terwijl miljoenen Oost-Europeanen hier verarmd toekomen. Het is deze bevolkingsgroep die op een nuttige wijze de Afrikaanse vergissing zal neutraliseren.

De heer Chris Vandenbroeke : Na de mediterrane beschaving was van 1500 tot 2000 de Atlantische beschaving dominant. De industriële revolutie was de acceleratie. Ondertussen zitten we al aan de derde of vierde DIRV.

Het siert de minister-president dat hij de realiteit onder ogen ziet. In de Septemberverklaring staat dat Vlaanderen het niet slecht doet. De golden sixties en de silver seventies zijn voorbij. In 2003 moeten we de toekomst voorbereiden en duidelijk bepalen wat onze troeven zijn. Hebben we die nog wel ?

Samen met de vergrijzing neemt het conservatieve gedrag toe en worden er geen risico's meer genomen. De zo geroemde grote ondernemingszin van Vlaanderen bestaat niet meer. Al vijf jaar sluiten er meer bedrijven dan er opgericht worden. De buitenlandse investeringen verminderen. Ook de werkzaamheidsgraad en de productiviteit, hoewel hoger dan bij onze zuiderburen, dalen. Ik vrees dat Vlaanderen niet veel troeven meer over heeft.

De minister-president, geflankeerd door bekwame ministers, wil er iets van maken. Zijn minister van Financiën verwijst op mysterieuze manier naar het overlegcomité, maar wil ook 175 miljoen euro besteden aan een vorm van sociale economie. Dergelijke economie helpt mensen en is dus noodzakelijk, maar zal het probleem niet oplossen. In een vrije tribune waarschuwde professor De Grauwe voor het creëren van nepjobs : die kosten veel geld, maar lossen niets op.

Door onze hoge loonkosten kunnen we niet concurreren met Azië of Oost-Europa. Onze toekomst is onderwijs, onderzoek en vorming. De minister van Onderwijs is erin geslaagd om meer middelen in onderwijs te pompen en ook de lonen te doen stijgen, maar het onbehagen blijft. Nu willen de minister-president en minister Van Mechelen daarenboven niet meer investeren in het onderwijs. Een bepaalde rector vreest dat de nieuwe indeling van het hoger onderwijs ervoor zal zorgen dat een derde tot de helft van de studenten stopt met studeren na de bacheloropleiding. Bovendien krijgt de onderwijsinfrastructuur minder geld.

Onderzoek is de oplossing. Europa heeft enkel kennis te bieden. In 1999 werden de middelen voor wetenschappelijk onderzoek geblokkeerd. In 2004 zal er voor wetenschappelijk onderzoek 20 miljoen euro minder zijn dan in 2001.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik betwist de cijfers die u hier opgeeft. In het kader van het Innovatiepact is de beslissing genomen de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid een bijkomend team van experts te geven die erop moeten toezien dat de beoogde normen worden behaald. Steeds meer mensen bevestigen dat de stand-still die in 2000 werd aangewend om het instrumentarium te hervormen correct geïmplementeerd is. Men staat nu voor drie uitdagingen. Men zal keuzes moeten maken indien men excellenties wil ontwikkelen. De Vlaamse universitaire wereld moet bovendien intern meer samenwerken en muren slopen. Ten derde zal Vlaanderen allianties moeten sluiten met andere kennisregio's in Europa.

Binnen 14 dagen kan officieel worden aangekondigd dat IMEC het wereldcentrum wordt van de micro- en nano-electronica. Ik zet me fundamenteel af tegen het pessimisme. Samen met het bedrijfsleven moet men keuzes maken en moeten die sectoren ontwikkeld worden waarin men sterk staat.

De heer Chris Vandenbroeke : Wij zijn partners in het bereiden van de toekomst van Vlaanderen. De tijd is voorbij dat we in Vlaanderen de bedrijfswereld konden verankeren door geld. Nu moet dat gebeuren door kennis, die echter ook op andere plaatsen te vinden is. Wij zijn goed, maar nog niet goed genoeg. Het is niet voldoende na de kredieten voor onderzoek en ontwikkeling op te trekken van 60 miljoen euro naar 90 miljoen euro. Om een toekomstgericht beleid te voeren, moet dit minstens 150 miljoen euro worden gedurende verschillende jaren. Er werd vooropgesteld 1 procent van het bruto regionaal product te investeren in onderwijs, terwijl 2 procent door de overheid wordt verstrekt. In 2010 willen we uitkomen op 1 procent dat

verstrekt wordt door de overheid, maar dit vraagt een forse stijging van het geïnvesteerde budget ter voorbereiding van de kenniseconomie.

Het zou anders kunnen met een goede regering. Ik hoop dat de volgende regering sterker is. (*Applaus bij CD&V, VB en N-VA*)

Minister-president Bart Somers : Tijdens het debat viel mij op dat er op kritische wijze van gedachten werd gewisseld en dat alle sprekers dezelfde prioriteiten gelegd hebben inzake de economische uitdagingen die ons wachten. Wij staan voor twee fundamentele economische uitdagingen, namelijk deze van conjuncturele en structurele aard.

Op conjunctureel vlak ontsnapt Vlaanderen niet aan de internationale recessie, maar wel hielden wij beter stand dan andere landen en regio's. Er zijn bovendien signalen van een opkomende conjuncturele beterschap. Het toegenomen ondernemers- en consumentenvertrouwen maakt ons voorzichtig optimistisch en vraagt om investeringen in de groei om het herstel te versterken. Dit kan men niet doen door een negatieve boodschap te brengen. Het is de taak van een politicus om hoop en perspectief te bieden en ik zie er geen tegenstrijdigheid in enerzijds een realistische reflectie te maken en anderzijds dit perspectief aan te reiken.

Het structurele probleem treft alle Europese topregio's. De uitdaging waar wij voor staan is het behouden van onze levenskwaliteit in een wereld waar de concurrentie op alle terreinen toeneemt. De opdracht van de volgende regering zal er dan ook uit bestaan verder te werken aan een structureel draagvlak voor Vlaanderen. De huidige regering heeft daaraan reeds gewerkt door het nastreven van de uitbouw van een kenniseconomie. Het onderwijsbudget is gestegen met 25 procent en zal volgend jaar aangroeien met 250 miljoen euro. Deze structurele aanpak was een fundamentele keuze van de regering. Ook het budget voor de beroepsopleidingen steeg met 30 procent. Men kan dus besluiten dat de economische uitdagingen onderkend worden.

Dit was een moeilijk begrotingsjaar. De regering heeft de lat zeer hoog gelegd door drie doelstellingen tegelijk aan te houden. Buiten het afbouwen van de schuld werd er ook aandacht besteed aan welzijn, cultuur en onderwijs. Bovendien werden middelen vrijgemaakt voor een relancepolitiek. De combinatie van deze doelstellingen maakte dat het begrotingsjaar moeilijk was. We hebben bovendien bewust de keuze gemaakt de lasten niet verder te verhogen. Het siert de oppositie dat ze er voor uitkomt dat ze daar wel voor pleit. (*Applaus bij de VLD en sp.a*)

Deze regering heeft de schuld afgebouwd van 266 miljard frank tot 122 miljard frank, wat een vermindering van 60 procent betekent. Dit zal voor de komende jaren een extra budgettaire marge van 250 miljoen euro creëren. Vlaanderen heeft op dit moment een openbare schuld die 4 procent van het BNP bedraagt. De heer Dewinter zwaait met een artikel uit *Le Soir*, maar ik wil er op wijzen dat de Franstaligen op geen enkele manier hebben bijgedragen tot de verbetering van de Belgische schuldpositie. Dat is een Vlaamse verwezenlijking.

Een tweede moeilijke ambitie die we hebben gerealiseerd is het investeren in welzijn, onderwijs, cultuur en leefmilieu. Sommigen in dit halfroed noemen dit consumptie-uitgaven en weggegooid geld. Wij willen op dit pad verdergaan.

De heren Tobback, Lauwers en Stassen hebben gelijk. De finaliteit van deze investeringen is niet de economie, maar de zorg om een grotere levenskwaliteit. Hoopvol is echter dat er in deze eeuw ook economische argumenten bestaan voor deze investeringen. Bedrijven gaan bij voorkeur naar regio's met een grote levenskwaliteit. Bovendien is er het economisch belang van deze sectoren. Investeren in zorg is investeren in werkgelegenheid. Nu komt het erop aan de markt hierin te laten participeren. Een derde argument is dat de levenskwaliteit binnen het bedrijf steeds belangrijker wordt voor het behoud van de competitiviteit.

Onze derde ambitie is het voeren van een relancepolitiek. De heer Vandenbroeke heeft in zijn kritiek eigenlijk beaamd wat de regering duidelijk probeerde te maken in haar Septemberverklaring. Een economisch beleid mag zich niet beperken tot het verlagen van de productiekosten en het garanderen van de bereikbaarheid. Ze moet resoluut kiezen het spoor van de creatieve economie. We willen de federale tewerkstellingsconferentie

aangrijpen als een kans voor Vlaanderen. We willen elke werkzoekende in Vlaanderen binnen de drie maanden een begeleiding naar de arbeidsmarkt garanderen. We willen het systeem van de dienstencheques uitbreiden naar andere sectoren. Inzake het Innovatiepact dat in het voorjaar werd afgesloten, gaan we de lat hoger leggen. We gaan investeren in het ondernemerschap, we willen het risicokapitaal mobiliseren, we hebben het gewestelijk aandeel in de onroerende voorheffing verminderd en we investeren meer dan ooit in infrastructuur en mobiliteit.

De oppositie heeft duidelijkheid gevraagd inzake de kiesomschrijvingen. Ik ben ervan overtuigd dat het een goede zaak zou zijn indien de kiesomschrijvingen op de verschillende beleidsniveaus zoveel mogelijk gelijklopend zouden zijn. Ik word daarin ondersteund door het regeerakkoord dat het parlement en de regering aanspoort om te onderzoeken hoe dat kan worden gerealiseerd. Deze regering heeft niet de nodige tweederde meerderheid om dit te realiseren. Daarom nodigt ze het parlement uit om zo snel mogelijk het nodige decretale werk te doen.

Dit wordt niet alleen het laatste jaar van een regeerperiode, we staan ook voor enorme uitdagingen. In de ons resterende tijd zullen we er niet in slagen alle problemen op te lossen. We willen echter niet bij de pakken blijven zitten. In de maanden die ons resten willen we zoveel mogelijk goede dingen doen. (*Applaus bij de VLD, sp.a, AGALEV en VU&ID*)

De heer Eric Van Rompuy : Ik ben blij dat we deze namiddag het irreële debat over 2016 hebben verlaten en dat we naar de kern van de zaak zijn teruggekeerd.

De heer Vandenbroeke heeft gelijk. We moeten de autostrades van de kenniseconomie bewandelen, anders heeft onze regio geen toekomst. Ik ben blij dat de regering nu eindelijk erkent dat een verbetering van de conjunctuur niet alles kan oplossen en dat er structurele maatregelen moeten worden genomen. Dit accent heb ik gemist bij de vorige minister-president. We moeten durven erkennen dat we een achterstand in te halen hebben. Vlaanderen kan de toekomst aan, maar we moeten de noodzakelijke voorwaarden creëren en durven erkennen waar we tekort schieten. Hopelijk zijn we het nu eens over deze analyse. De vraag is nu of deze regering voldoende creativiteit, voldoende daadkracht en voldoende middelen heeft om deze problemen op te lossen. Wij menen van niet.

De SERV zegt dat de begrotingsmarge in de periode 2004-2009 slechts een derde zal zijn van die in de periode 1999-2003. Twee derde van de begrotingsmarges is ingenomen. We zullen dus fundamentele keuzes moeten maken. De weerbaarheid en de kenniseconomie zijn voor ons cruciaal.

We betreuren dat er in de afgelopen jaren geen economische oplossingen voor de toekomst zijn geboden. CD&V mikt op de lange termijn. De toekomst kan alleen met fundamentele maatregelen worden voorbereid. Er is politieke moed nodig om een kader te creëren voor een hoopvolle toekomst.

We staan voor verkiezingen. Het is duidelijk dat de meerderheidspartijen een akkoord hebben gesloten over de nieuwe kiesomschrijvingen. We zijn tegen provinciale kieskringen. Hoe groter de kieskring, hoe groter de mediatisering. We moeten de politiek dichterbij de mens brengen. Heeft de heer Stevaert de moed om te zeggen hoe de kieskringen zullen worden georganiseerd ? Gaat hij in het federale parlement gebruik maken van de steun van de Franstaligen ? Dat is de democratie onwaardig. (*Applaus bij CD&V en het VB*)

Het Vlaams Parlement staat erop om zelf te bepalen hoe het de verkiezingen gaat organiseren. We zijn nog altijd de grootste partij in dit parlement en zullen dat ook blijven. Verkiezingen kunnen niet voor de eigen belangen worden georganiseerd. (*Applaus bij CD&V en het VB*)

De heer Filip Dewinter : De verkiezingscampagne is begonnen. Minister-president Somers is duidelijk de campagneleider van paars-groen voor de volgende verkiezingen. Ik heb zelden zoveel clichés gehoord dan in zijn repliek. Hij doet geen enkel concreet voorstel. De gemiddelde Vlaming heeft geen boodschap aan de opgezwollen retoriek, maar wil concrete daden zien. De minister-president durft en kan geen vuist maken tegen het federale parlement. Hij beheert de boetiek in afwachting van de verkiezingen. Hij beschikt niet over de middelen om te doen wat nodig is. Minister-president Somers is de doodgraver van paars-groen, die de stoel warm houdt voor de eigenlijke minister-president van Vlaanderen, Steve Stevaert. Ik heb medelijden met hem.

We nemen graag de uitgestoken hand van de minister-president aan om te oordelen over de kieswetgeving. De minister-president wil dus het cordon sanitaire doorbreken. We zijn vragende partij voor een Vlaamse kieskring en zijn desnoods bereid te praten over provinciale kieskringen. Prominente leden van de meerderheid hebben al herhaaldelijk gepolst of het Vlaams Blok bereid is om mee te werken aan een tweederde meerderheid voor een aantal kieshervormingen. Dat willen wij, tenminste als het Vlaams Blok als een volwaardige gesprekspartner wordt beschouwd. (*Applaus bij het VB*)

De heer Bruno Tobback : De twee oppositiepartijen verspillen hun beste krachten aan een discussie over de kieskringen. De bijdrage van de minister-president is in ieder geval beter voor de mensen.

De heer Francis Vermeiren : We zitten nog altijd te wachten op de alternatieven van de twee oppositiepartijen.

De heer Eric Van Rompuy : CD&V heeft geprobeerd om te discussiëren over de grond van de zaak. We werken vooral inhoudelijk. We zijn bezig met datgene wat de mensen aanbelangt en niet met stunts. Men kan dan ook niet stellen dat we niet met de mensen bezig zijn. We weten dat de meerderheid schema's ontwikkelt voor de verkiezingen. Kan het dat men acht maanden voor de verkiezingen de spelregels fundamenteel wijzigt ? Gaat de minister-president de verantwoordelijkheid nemen om met de Franstaligen te bepalen hoe in Vlaanderen de democratie wordt georganiseerd ? (*Applaus bij CD&V*)

De heer Steve Stevaert : De heer Van Rompuy weet blijkbaar alles waar ik mee bezig ben. Ik heb de indruk dat hij fulltime met mij bezig is.

De voorzitter : De bespreking is gesloten.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Minister-president Somers heeft gevraagd dat wij ons bij hoofdelijke stemming zouden uitspreken over de verklaring van de Vlaamse regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2004.

- *De verklaring van de Vlaamse regering wordt, wat de gemeenschapsaangelegenheden betreft, met 64 stemmen tegen 52 en, wat de gewestaangelegenheden betreft, met 62 stemmen tegen 50 aangenomen.*

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES

Neutrale ontmoetingsruimtes

Hoofdelijke stemmingen

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van mevrouw Dillen tot besluit van de op 1 juli 2003 door mevrouw Merckx-Van Goey, de heer Roegiers en mevrouw Dillen in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, respectievelijk over het tekort aan en de subsidiëring van neutrale ontmoetingsruimtes voor gescheiden ouders en hun kinderen, over de toekomst van de neutrale ontmoetingsruimtes voor gescheiden ouders en hun kinderen en over de financiering van de neutrale ontmoetingsruimtes voor gescheiden ouders en hun kinderen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Eind vorig jaar maakte de federale regering een einde aan de financiering van de neutrale ontmoetingsruimte. Pas na enig protest was de Vlaamse minister van Welzijn bereid de financiering over te nemen weliswaar in afwachting van een samenwerkingsakkoord dat voor 1 oktober 2003 moest worden afgesloten. Op één week blijven we met onze vragen zitten. Het Vlaams Blok en de meerderheid vragen in hun met redenen omklede moties onderhandelingen te starten met de minister van

Justitie over een samenwerkingsakkoord. Wij vrezen dat het dossier op deze manier gewoon op de lange baan zal worden geschoven. CD&V vraagt de Vlaamse regering om werk te maken van een structurele oplossing want Vlaanderen heeft al te veel welzijnsdossiers uit handen gegeven.

- *De met redenen omklede motie wordt met 23 stemmen tegen 95 niet aangenomen.*

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Roegiers, Helsen en Daelman en mevrouw Van Den Heuvel tot besluit van de op 1 juli 2003 door mevrouw Merckx-Van Goeij, de heer Roegiers en mevrouw Dillen in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, respectievelijk over het tekort aan en de subsidiëring van neutrale ontmoetingsruimtes voor gescheiden ouders en hun kinderen, over de toekomst van de neutrale ontmoetingsruimtes voor gescheiden ouders en hun kinderen en over de financiering van de neutrale ontmoetingsruimtes voor gescheiden ouders en hun kinderen.

- *De met redenen omklede motie wordt met 65 stemmen tegen 22 bij 31 onthoudingen aangenomen.*

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van mevrouw Merckx-Van Goeij, mevrouw Becq, mevrouw Van Cleuvenbergen, mevrouw van Kessel en mevrouw Van Eetvelde tot besluit van de op 1 juli 2003 door mevrouw Merckx-Van Goeij, de heer Roegiers en mevrouw Dillen in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, respectievelijk over het tekort aan en de subsidiëring van neutrale ontmoetingsruimtes voor gescheiden ouders en hun kinderen, over de toekomst van de neutrale ontmoetingsruimtes voor gescheiden ouders en hun kinderen en over de financiering van de neutrale ontmoetingsruimtes voor gescheiden ouders en hun kinderen.

- *De met redenen omklede motie wordt met 52 stemmen tegen 65 bij 2 onthoudingen niet aangenomen.*

Verdediging Vlaamse eisen, Vlaams buitenlands beleid en kennis Nederlands in ambassades

Hoofdelijke stemmingen

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Van Overmeire en Verougstraete tot besluit van de op 1 juli 2003 door de heren Van den Brande en Van Overmeire in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, respectievelijk over de verdediging van de Vlaamse eisen inzake erkenning van de constitutionele deelstaten door de Europese Unie en over de wijze waarop de minister het Vlaams buitenlands beleid gestalte wil geven en over initiatieven om de kennis van het Nederlands bij de in Brussel gevestigde ambassades te vergroten.

- *De met redenen omklede motie wordt, wat de gemeenschapsaangelegenheden betreft, met 22 stemmen tegen 97 en, wat de gewestaangelegenheden betreft, met 21 stemmen tegen 93 niet aangenomen.*

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Van den Brande en Sarens tot besluit van de op 1 juli 2003 door de heren Van den Brande en Van Overmeire in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, respectievelijk over de verdediging van de Vlaamse eisen inzake erkenning van de constitutionele deelstaten door de Europese Unie en over de wijze waarop de minister het Vlaams buitenlands beleid gestalte wil geven en over initiatieven om de kennis van het Nederlands bij de in Brussel gevestigde ambassades te vergroten.

- *De met redenen omklede motie wordt, wat de gemeenschapsaangelegenheden betreft, met 54 stemmen tegen 65 en, wat de gewestaangelegenheden betreft, met 51 stemmen tegen 63 niet aangenomen.*

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Platteau,

Hostekint, Ramon, Van Vaerenbergh en Brill tot besluit van de op 1 juli 2003 door de heren Van den Brande en Van Overmeire in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, respectievelijk over de verdediging van de Vlaamse eisen inzake erkenning van de constitutionele deelstaten door de Europese Unie en over de wijze waarop de minister het Vlaams buitenlands beleid gestalte wil geven en over initiatieven om de kennis van het Nederlands bij de in Brussel gevestigde ambassades te vergroten.

- *De met redenen omklede motie wordt, wat de gemeenschapsaangelegenheden betreft, met 64 stemmen tegen 55 en, wat de gewestaangelegenheden betreft, met 62 stemmen tegen 51 aangenomen.*

Demografische evolutie

Hoofdelijke stemmingen

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heer Van Overmeire tot besluit van de op 1 juli 2003 door de heer Van Overmeire in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de demografische evolutie en de nood aan een geboortebeleid in Vlaanderen.

- *De met redenen omklede motie wordt met 21 stemmen tegen 96 bij 2 onthoudingen niet aangenomen.*

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van mevrouw Becq, mevrouw Merckx-Van Goey, mevrouw Van Cleuvenbergen, mevrouw van Kessel en mevrouw Van Eetvelde tot besluit van de op 1 juli 2003 door de heer Van Overmeire in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de demografische evolutie en de nood aan een geboortebeleid in Vlaanderen.

- *De met redenen omklede motie wordt met 54 stemmen tegen 65 niet aangenomen.*

Toepassing en uitvoering van het legionella-besluit

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Van Duppen, Helsen, Roegiers, mevrouw Van Den Heuvel en mevrouw Becq tot besluit van de op 1 juli 2003 door de heer Van Duppen in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de toepassing en uitvoeringsmodaliteiten van het legionella-besluit van de Vlaamse regering van 22 november 2002.

De heer Jan Van Duppen : Deze interessante met redenen omklede motie biedt ons een volledig nieuwe visie op het preventiebeleid. Het legionella-besluit kwam er na een incident op een handelsbeurs in Kapellen dat door de commissie Welzijn grondig werd besproken. Nu merken we dat dit besluit door private initiatieven gebruikt wordt om tegen betaling installaties te controleren.

De minister heeft tijdens het debat uitdrukkelijk gezegd dat de bedoeling niet is. Omdat we moeten vermijden dat preventie angst veroorzaakt, vraag ik iedereen deze met redenen omklede motie goed te keuren.

- *De met redenen omklede motie wordt met 117 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.*

Koninklijk domein Opgrimbie

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Huybrechts en Dewinter tot besluit van de op 3 juli 2003 door de heer Huybrechts in commissie gehouden interpellatie tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de bouw van een klooster op het koninklijk domein van Opgrimbie.

– *De met redenen omklede motie wordt met 23 stemmen tegen 88 niet aangenomen.*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 1 oktober 2003 om 14 uur. (*Instemming*)

– *De vergadering wordt gesloten om 16.29 uur.*

AANWEZIG

Wilfried Aers, Sonja Becq, Jos Bex, André-Emiel Bogaert, Mathieu Boutsen, Louis Bril, Jozef Browaeys, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Marc Cordeel, Carlo Daelman, Norbert De Batselier, Carl Decaluwe, Veerle Declercq, Dirk De Cock, Frans De Cock, Niki De Gryze, Hilde De Lobel, Anny De Maght-Aelbrecht, Ann De Martelaer, Wivina Demeester-De Meyer, Julien Demeulenaere, Jos De Meyer, André Denys, Herman De Reuse, Peter De Ridder, Johan De Roo, Bart De Smet, Jacques Devolder, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Vera Dua, Jaak Gabriels, Gisèle Gardeyn-Debever, Sven Gatz, Jean Geraerts, Jos Geysels, Eloi Glorieux, Brigitte Grouwels, Dominique Guns, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Koen Helsen, Margriet Hermans, Dirk Holemans, Patrick Hostekint, Pieter Huybrechts, Gerald Kindermans, Patrick Lachaert, Boudewijn Laloo, Jan Laurys, Herman Lauwers, Julien Librecht, Marcel Logist, Jan Loones, Dominiek Lootens-Stael, Jacky Maes, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, André Moreau, Flor Ory, Leo Peeters, Jan Penris, Jean-Paul Peuskens, Stefaan Platteau, Frans Ramon, Didier Ramoudt, Jan Roegiers, Erna Roosens-Van Wauwe, Freddy Sarens, Cis Schepens, Eddy Schuermans, Guy Sols, Jos Stassen, Steve Stevaert, Felix Strackx, Lucien Suykens, Jacques Timmermans, Bruno Tobback, Jul Van Aperen, Anne Van Asbroeck, Gilbert Van Baelen, Riet Van Cleuvenbergen, Marc van den Abeelen, Dany Vandenbossche, Walter Vandenbossche, Chris Vandenbroeke, Luc Van den Brande, Marleen Van den Eynde, Ria Van Den Heuvel, Mark Van der Poorten, Kris Van Dijck, Jan Van Duppen, Ilse Van Eetvelde, Christian Van Eyken, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Mieke Van Hecke, Ingrid van Kessel, Gilbert Vanleenhove, Jef Van Looy, Gracienne Van Nieuwenborgh, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Etienne Van Vaerenbergh, Josée Vercammen, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Miel Verrijken, Bob Verstraete, Robert Voorhamme, Johan Weyts, Paul Wille, Frans Wymeersch.

AFWEZIG MET KENNISGEVING

Chokri Mahassine : gezondheidsredenen ;

Johan Sauwens : buitenslands ;

Claudine De Schepper : familieverplichtingen.

AFWEZIG ZONDER KENNISGEVING

Johan Demol, Johan Malcorps, Karim Van Overmeire.

